

Posudek vedoucího DP

Luděk Jirka, Půchod a usazování Čechů v oblasti ukrajinské Volyně 1863 – 1880. Diplomová práce . UK FF, Ústav hospodářských a sociálních dějin 2013, 77 s.

Diplomová práce (DP) pana Mgr. Luděka Jirky se zabývá tématem, jež u nás bylo již důkladně pojednáno třísvazkovým dílem Jaroslava Vaculíka, *Dějiny volyňských Čechů I – III* (1997, 1998, 2001). Důležité sondy do ní podnikli z etnografického hlediska Leoš Šatava, z hlediska problému akulturace v poválečném a poúnorovém Československu Matěj Spurný a geograficky i jinak ji mapoval Jiří Hofman. O to důležitější bylo, aby si autor této DP položil soustavněji otázku, co již bylo o zvolené problematice napsáno, a potom i otázku, jaká témata by chtěl rozvíjet či se bude zabývat tématy novými a jaké metody přitom zvolí. To však bohužel neučinil, proto je jeho text poznamenán epigonstvím ve větší míře, než tomu bývá u diplomových prací historiků na FF UK obvyklé. Nový rozměr jeho bádání mohla dát např. ukrajinská či ruská předmětná literatura, resp. snaha se s ní aktivně vyrovnat, autor ji však opomíjí, a to zřejmě i vzhledem ke svým jazykovým limitům.¹

Výsledný text tak svým pojetím tenduje mnohem spíše k elementárním požadavkům, které jsou kladeny na bakalářskou práci, než k požadavkům kladeným na práci diplomovou. Tomu odpovídá samotný úvod práce v rozsahu pouhé půlstrany, z něhož je patrné, že pan Jirka zřejmě neměl potřebu zde zdůvodnit periodizační mezníky své DP, či rozvést to, jak hodlá dále pracovat s pojmy panslavismus, řetězová migrace a pauperizace, o něž chce svůj výklad opřít. O mnoho lépe tomu není s pojmem kulturní predispozice a asimilace. Stejně tak nezhodnotil možnosti pramenného studia svého tématu, jež se v jeho pojetí prakticky omezuje na několik edic a sondy do dobového

---

¹ V seznamu literatury je uvedena pouze práce: J. J. Križanovskij, Čechi na Volyni. Sankt Peterburg 1867.

tisku. V následném textu se pak snaží poněkud roztržitě vyprávět příběh o překážkách, se kterými se čeští migranti do ukrajinské Volyně setkávali, o jejich kulturní a ekonomické převaze a proměnách ruské a posléze i sovětské státní politiky vůči nim. Do tohoto příběhu pak jsou vloženy pasáže o nezřídka více či méně konfliktním hledání modu vivendi s místní obyvatelstvem.

V 2. kapitole (*Historie volyňských Čechů*) je překračován zvolený mezník 1880 až po jejich reemigraci do Československa po r. 1945, čímž se však časové vymezení této narace stává vzhledem k názvu DP problematickým. Soustavněji je v ní prostřednictvím dobového tisku (Národní listy) připomínána agitace vybízející r. 1867 k české emigraci do Ruska (s. 29 ann.). Jistý vliv etnografických metodologických inspirací je znát v podkapitolách o střetu odlišných kultur (s. 53 – 57), rozdílné mentalitě (s. 57 – 59) a o české neasimilované elitě na Volyni (s. 60- 67). Ty jsou však velmi stručné stejně jako appendix (*Carská snaha o asimilaci skrz školství a náboženství*) na s. 70 – 73, jenž by bylo bývalo ústrojnější zařadit do vlastního textu.

Celkově tedy konstatuji, že autor napsal DP, jež se nachází na pomezí přijatelnosti a nepřijatelnosti z hlediska kritérií, jež jsou na tento typ kvalifikační práce na naší fakultě kladeny. Proto otázku jejího hodnocení ponechávám otevřenou s ohledem na to, do jaké míry ji bude její autor schopen obhájit svými argumenty při státní zkoušce jako ještě přijatelnou.

Praha 3. 5. 2013

Prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc.

